

[Pelle Voigt]

at forskellene er nogenlunde lige så store som forskellen mellem Rundetårn og Det Skæve Tårn i Pisa, og om det er løst på en tilfredsstillende måde med de standardkrav, som hr. Torben Lund henviste til, føler vi os på indeværende tidspunkt absolut ikke sikre på.

Vi har også en vis frygt for, at boligministerens hittepåsomme kollega og partifælle i Undervisningsministeriet vil kunne anvende et direktiv af denne art til at gennemføre niveausænkninger i danske arkitektuddannelser, som der absolut ikke er noget behov for.

Vi vil lade vores endelige stilling til lovforslaget afhænge af udvalgsbehandlingen, men er på forhånd ikke voldsomt velvilligt indstillet over for dette EF-direktiv.

Estrup (RV):

Jeg tror, det kan være fornuftigt nok at få en belysning af standardkravene, og hvad dette indebærer for de danske arkitektuddannelser, under udvalgsarbejdet, men umiddelbart er det Det Radikale Venstres opfattelse, at dette er et lovforslag, vi kan give tilslutning til. Jeg har et enkelt spørgsmål til boligministeren. Jeg vil gerne have en belysning enten nu eller senere af, hvad der egentlig ligger i de lidt kryptiske bemærkninger: »... uden at der herved forudsættes en egentlig harmonisering af nationale uddannelsessystemer«.

Det ville være rart at sikre sig, at vi nu faktisk ikke går længere, end der er tale om at vi skal, og i den forbindelse vil jeg godt tilføje den bemærkning, at det havde været ganske behageligt at have direktivet ved siden af, når man skulle sætte sig ind i, hvad det egentlig er, vi beslutter her. Jeg har forstået, at det er en praksis, man ellers følger, og jeg synes egentlig også, boligministeren skulle følge den.

Birgith Mogensen (CD):

Uden indvendinger og kommentarer tilslutter CD sig lovforslag nr. L 25.

Boligministeren (Thor Pedersen):

Jeg takker for den positive tilslutning til lovforslaget her ved første behandling og kan sige, at jeg også glæder mig til udvalgsarbejdet.

Når hr. Pelle Voigt fra SF er bekymret for, hvad undervisningsministeren egentlig kan bruge det her til, er jeg glad for, at vi har udvalgsarbejdet, hvor også hr. Pelle Voigt kan sætte sig ind i, hvad det egentlig er, lovforslaget omhandler, for undervisningsministeren har intet at gøre med arkitektuddannelsen i dette land, intet, det er kulturministeren. De krav til arkitektuddannelserne, der omtales i dette lovforslag, vil derfor blive fastlagt efter høring af kulturministeren.

Det hører under boligministeren, for det, man her taler om, er retten til at udøve, og den udøvende, praktiserende arkitektvirksomhed ligger under boligministerens beskyttende vinger.

Jeg kan tilsige min medvirken til et forhåbentlig spændende og dybdeborende udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 47:

Forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v.

Af Ole Vagn Christensen (S) m.fl.
(Fremsat 10/10 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 10 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om kommunal indsats til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden.

Af Ole Vagn Christensen (S) m.fl.

(Fremsat 10/10 86).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil gerne starte med at konstatere, at en af de mest glædelige ting, der er sket i de seneste år, er, at ungdomsarbejdsløsheden er faldet. Fra 1983 til 1986 er den faldet fra 76.000 til skønsmæssigt 50.000, altså et fald på 26.000, svarende til en reduktion på 35 pct. Det er en meget positiv udvikling, men det er selvfølgelig stadig væk et problem, at der i gennemsnit er ca. 50.000 ungdomsarbejdsløse, og det er et problem, som regeringen for det første tager meget alvorligt og for det andet gerne vil medvirke til at løse.

Det er også grunden til, at vi nu mener, at der nu, hvor vi er kommet til det punkt, er grundlag for at se på tingene på en ny baggrund. Der er grund til at inddrage overvejelser omkring, hvem det egentlig er, der er ledige, hvor længe de er ledige, hvad der er baggrunden for deres ledighed, hvad muligheden er for eller hvad årsagen er til, at lige præcis de grupper endnu ikke har haft glæde af, at der har været en stor beskæftigelsesfremgang.

I den sammenhæng kan det da være meget fornuftigt også at kigge på aldersgrænser, således som det sker i det foreliggende lovforslag. Det kunne meget vel være, at det var en fornuftig ting at hæve aldersgrænsen, for vi må jo konstatere, at de helt unge, som kommer ud af folkeskolen nu, enten kommer ind i uddannelse eller i beskæftigelse, og for dem er arbejdsløshedsproblemet blevet kraftigt reduceret. Men derimod gælder det for de lidt ældre unge – dem, der kom ud af skolen for 4, 6, 8 år siden, og som startede i en situation med ungdomsarbejdsløshed – at de har fået nogle år, der gør, at den gruppe, som nu måske typisk er mere end de 25 år, har specielle vanskeligheder, og derfor kan der være grund til at gøre noget ekstra for denne gruppe.

Men det er nok for snævert alene at se på den gruppe. Som flere talere var inde på i forbindelse med åbningsdebatten, er der andre grupper, der er lige så hårdt belastede, når man går ned i underlaget og det statistiske materiale. Det gælder bl.a. den gruppe af

lidt ældre kvinder, som er kommet ind på arbejdsmarkedet i en sen alder, og som kun har en uddannelse, der svarer til 7 år i folkeskolen, for 20, 25 eller 30 år siden. Og jeg synes, vi skal se de problemer i sammenhæng.

Det er da også grunden til, at vi i regeringen har besluttet os for at se samtlige de særforanstaltninger, der er inden for arbejdsløshedslovgivningen, i en ny sammenhæng og i et andet lys. Det er tanken, at jeg i en redegørelse om den offensive arbejdsmarkedspolitik, som vil blive præsenteret for Folketinget i løbet af november måned, vil se på særforanstaltningernes placering i den offensive arbejdsmarkedspolitik, herunder se på mulighederne for at fjerne nogle bureaukratiske grænser i den eksisterende lovgivning.

Hvad angår det foreliggende lovforslag om 1987, har jeg nævnt, at regeringen kunne være enig i, at der er behov for en udvidelse af målgruppen, men hvis det sker, er der nok også grund til, at vi samtidig giver en større regional og lokal handlefrihed for at blive sikker på, at man lokalt tager fat på at hjælpe de grupper, der har de største problemer.

Vi synes imidlertid ikke, at det foreliggende lovforslag er godt, bl.a. fordi man arbejder med et støttesynspunkt, der er baseret på indbyggerantal, og kun gør det i relation til den indsats, der skal ydes over for gruppen af unge arbejdsløse, men dér er indbyggerantallet overhovedet ikke en rimelig indikator for behovet i de enkelte kommuner og amtskommuner.

Det vil jeg gerne illustrere ved at kigge lidt på tallene for ungdomsarbejdsløsheden. For andet kvartal 1986 var ungdomsarbejdsløsheden, målt i procent af arbejdsstyrken i hele landet, 8,7 pct. Men der er stor spredning i det tal. I Ringkøbing Amt var man nede på 4,7 pct., i Storstrøms Amt var man oppe på 11,4 pct. Begge steder er det målt i procent af arbejdsstyrken, og derfor er der ikke behov for den samme indsats pr. indbygger i Storstrøms Amt, som der er i Ringkøbing Amt, og derfor er indbyggerantallet et meget dårligt grundlag at beregne og vurdere et rimeligt støtteniveau på.

Hvis man går ned under amtsgrænserne og ser på kommunerne, må man også konstatere, at der er en vældig forskel på behovet for støtte i de godt og vel 20 kommuner, hvor ungdomsarbejdsløsheden er på over 12

[Arbejdsministeren]

pct. – ja, der er sågar enkelte kommuner, nemlig Nakskov på 21,8 pct. og Munkebo på 19,9 pct., med procentsatser omkring 20 – og hvor indsatsen pr. indbygger jo ikke giver et rimeligt resultat, hvorimod i Trehøje, Hørsholm, Søllerød, Herning eller Avlum, hvor ungdomsarbejdsløsheden er under 3 pct., kan det da godt være at man kan bruge et indbyggerantal til at finde et passende beløb.

Der er altså så stor forskel på behovet for indsats, hvis vi tager Trehøje i den ene ende og Nakskov i den anden ende, at det at basere et lovforslag på det generelle indbyggerantal simpelt hen er en umulig tankegang, i hvert fald hvis indsatsen skal have en rimelig vægt alle steder.

Det er én problemkreds i forbindelse med forslaget. Men der er også en anden problemkreds, nemlig den, at kommunerne og amtskommunerne nu i et antal år har gjort en indsats. De har i en lang periode systematisk gennemført en større indsats end den, de var forpligtede til, og vi har set, at kommuner og amter i forbindelse med budgettet for 1987, uden at der på nuværende tidspunkt er en forpligtelse for 1987, har afsat beløb, som er væsentlig større end de beløb, de skulle afsætte i henhold til lovforslaget.

Ifølge oplysninger, som vi har indhentet fra Kommunernes Landsforening den 14. oktober – og det er baseret på oplysninger, som kommunerne har afgivet efter anden behandling af budgetterne – er der budgetteret med en indsats i primærkommunerne på 876 mill. kr. i 1987. Det er over 200 mill. kr. mere end det pligtbeløb, der for øjeblikket er afsat og gældende i 1986.

Det vil altså sige, at kommunerne, selv om de har haft friheden til at skære ud af budgetterne, har valgt at følge den opfordring, som er kommet fra regeringen i forsommeren, nemlig at man burde videreføre indsatsen, selv om vi ikke havde reduceret totalrammen for kommunerne i forbindelse med, at forpligtelsen bortfaldt.

Hvis vi ser på indsatsen målt i antallet af ungdomsarbejdsløse, viser det sig, at kommunernes budgetterede indsats i 1987 er på 17.500 kr. pr. ungdomsarbejdsløs, hvor den i 1985 var på under 15.000 kr. Kommunerne budgetterer altså frivilligt med en større indsats end den, de ville være forpligtede til, hvis den nuværende lov blev videreført. Kommunerne har vist stor ansvarsfølelse,

stor vilje til at medvirke til at løse problemet, og det er derfor faktisk aldeles unødvendigt at pålægge kommunerne en pligt til at gøre det, som de allerede har budgetteret med at ville gøre.

Jeg kan altså på det foreliggende grundlag ikke anbefale lovforslaget, men jeg kan garantere, at vi i regeringen meget nøje vil overvåge, at kommunerne også viderefører den indsats, således at vi kan være sikre på, at vi får løst det problem, som vi alle sammen gerne vil have løst, nemlig at ungdomsarbejdsløsheden i løbet af nogle ganske få år er helt og aldeles fjernet.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg forstår ikke arbejdsministerens argumentation. Hvis det er rigtigt, at kommunerne afsætter de midler, de skal, eller mere, er der jo ingen grund til ikke at sige: jamen lad os så bare lave denne lovgivning, så er vi sikre på, at de alle sammen kommer med. Sådan burde man argumentere.

Jeg står her med Weekendavisen, hvor der står:

»Af kommunernes budgetter for 1987 fremgår det, at mange kommuner skærer voldsomt ned på indsatsen, også selv om faldet i ungdomsarbejdsløsheden har været beskedent. Et eksempel: Nykøbing Falster har i år brugt 220 kr.« osv.

Ud af dette kan man læse, at der er sat ca. 60 pct. mindre af til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed i Nykøbing Falster end det, som burde være sat af i forhold til antal arbejdsløse. Begge dele kan altså ikke passe, og dette her må vi derfor have undersøgt under udvalgsarbejdet, så vi kan finde ud af, hvad der er rigtigt. Denne avis har jeg stor respekt for, og derfor tror jeg faktisk på, hvad der står i den, men det er jo altså i stik modstrid med, hvad arbejdsministeren siger her, og det kan jeg slet ikke få til at hænge sammen.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg forstod, at den citerede avis var fra dette år.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

[Elisabeth Bruun Olesen]

I forlængelse af fru Lilli Gyldenkildes spørgsmål vil jeg blot sige, at problemet ikke er dem, der giver pengene frivilligt; problemet er dem, der ikke giver pengene frivilligt.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det vel er et godt princip, at Folketinget ikke vedtager unødvendig lovgivning. Der er ingen grund til at lovgive, hvis der ikke er noget behov for en lov; det er da i hvert fald ét godt princip.

Men derudover er der det problem i den lovgivning, som foreslås videreført, at der er en kommunal udligning, som betyder, at ca. halvdelen af pligtbeløbet går ind i en udligningspulje, og det er altså overhovedet ikke rimeligt, at de kommuner, der måske har gjort en stor indsats for at bringe ungdomsarbejdsløsheden ned og har brugt ekstra midler, efterfølgende – og det er måske typisk oven i købet fattige kommuner – skal til at betale via pligtbeløbet til en række af de kommuner, der måske endnu ikke har gjort den nødvendige indsats. Det er en anden grund til, at den nuværende lovgivning efter regeringens mening ikke bør videreføres.

Derudover er der en pligt i den nugældende lovgivning til tilbagebetaling. Jamen er det rimeligt, at Trehøje – som har bragt ungdomsarbejdsløsheden ned – fordi kommunen ikke har nogen unge arbejdsløse, den kan sætte på projekter, skal indbetale den sidste halvdel, som den altså ikke kan anvende – den ene halvdel går ind i udligningen – til statskassen? Jeg synes ikke, det er rimeligt. Det er en tredje grund til ikke at gå ind for det foreliggende lovforslag.

For så vidt angår oplysningerne i Weekendavisen, kan det godt være, at enkeltoplysninger vedrørende enkelte kommuner er korrekte, men de tal, vi har fået fra Kommunernes Landsforening den 14. oktober 1986, altså 4 dage efter artiklen i Weekendavisen, har jeg mere tillid til end til de oplysninger, der står i Weekendavisen. Det hænger sammen med, at jeg også er citeret i Weekendavisen, og det, jeg er citeret for, kan jeg i hvert fald ikke genkende i forhold til det, jeg sagde; derfor har jeg større tillid til Kommunernes Landsforening end til Weekendavisen.

Fru Elisabeth Bruun Olesens bemærkning skal jeg komme ind på på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg kan ikke forstå det. Vi havde samråd i arbejdsmarkedsudvalget i går, og det omhandlede, at der var en ansøgning om at føre nogle millioner kroner fra ét budget og over til et andet, sådan at de kunne komme de unge arbejdsløse til gode. Det ville ministeren ikke være med til – det har jeg vel forstået korrekt? Nu står ministeren og argumenterer for, at man ikke skal have en eller anden udligningsordning, mens hovedindlægget handlede om, at man skulle finde ordninger, som man fandt så smidige, at man kunne hjælpe de kommuner, der havde det værst, og få de unge arbejdsløse i arbejde, for det var det, det skulle handle om i det hele taget. Jeg forstår ikke argumentationen, og det kommer jeg formentlig heller ikke til, for det, det handler om, er, at man ikke vil være med til at sætte disse penge af, så man er sikker på, at man får lavet disse ting for de unge arbejdsløse. Og så synes jeg, det er det, man skal sige, i stedet for at putte blå i øjnene på os, hvad jeg faktisk fornemmer der bliver gjort i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Der er altså nogle forhold i forbindelse med disse budgetter, der ikke rigtig hænger sammen. Jeg har fået at vide, at der er indkommet oplysninger om 110 af landets kommuner, og at 54 af disse kommuner i budgettet for 1987 har sat deres udgifter ned set i forhold til 1986. Det er faktisk 49 pct., som har sat udgifterne ned.

Men jeg har et bilag – nu vil jeg spare salen for at få det læst op fra a til z med alle de kommuner, der er – hvor tallene ifølge indledningen er sat ned stort set alle sammen: Gentofte fra 122 kr. til 87 kr., Greve fra 196 kr. til 113 kr., Vallø fra 273 kr. til 105 kr., og det er den tendens, der går igen.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan bare gentage, at de tal, vi har, er totaltallene oplyst af Kommunernes Lands-

[Arbejdsministeren]

forening den 14. oktober 1986. Dem har vi selvfølgelig tillid til. Jeg kan måske bidrage en lille smule med en forklaring, al den stund totaltallene for 1987 er en reduktion i forhold til totaltallene for 1986-budgettet. Der sker en reduktion fra 945 mill. kr. til 876 mill. kr. Der er stadig væk tale om godt og vel 200 mill. kr. mere end det nuværende pligtbeløb. Det er mere end det i 1985 anvendte beløb på 850 mill. kr., og det er en stigning fra under 15.000 kr. pr. ungdomsarbejdsløs i 1985 til 17.500 kr. pr. ungdomsarbejdsløs i 1987.

Det er de oplysninger, vi har fra Kommunernes Landsforening, men det er klart, at vi gerne lægger dem frem i udvalget på kryds og tværs, sådan at man kan få belyst disse tal. Det er vi nemlig interesserede i, for vi føler os overbeviste om, at man, når man har fået belyst tallene, vil konstatere, at beløbet i mange kommuner, forhåbentlig de fleste og forhåbentlig i alle de kommuner, hvor beløbet er sat ned, pr. ungdomsarbejdsløs alligevel er sat op. Det er mit håb, og det vil jeg meget gerne være med til at dokumentere i forbindelse med tallene.

Det, vi diskuterede i udvalget i går, vedrører ikke den kommunale indsats som sådan. Det vedrører den del af den kommunale indsats, der er finansieret af Arbejdsministeriet og på vores konti, og det er altså en anden sammenhæng. Når jeg ikke mener, at det var hensigtsmæssigt at søge om det beløb på nuværende tidspunkt, er det udelukkende, fordi det er for sent til at lave noget fornuftigt i 1986.

Men jeg vil gerne gentage her, hvad jeg sagde i udvalget i går, nemlig at det bureaukratiske system, vi har – der betyder, at kommunerne skal til arbejdsmarkedsnævne, at arbejdsmarkedsnævne skal til Arbejdsdirektoratet, at Arbejdsdirektoratet skal høre Landsarbejdsnævnet, inden det kommer med en indstilling til departementet, der skal forelægge sagen for mig, hvorefter jeg skal fremsende en ansøgning til finansudvalget, som jeg måske skal i samråd hos for at besvare et antal spørgsmål, inden jeg får bevillingen, hvorefter orienteringen skal hele vejen tilbage igen – det bureaukratiske system vil jeg gerne have brudt, sådan at vi ikke næste år kommer i den situation, at vi på et for sent tidspunkt opdager, at vi har afsat 60 mill. kr. til en indsats, som vi ikke kan gennemføre.

Det tilsagn, som jeg gav i udvalget, står jeg selvfølgelig også gerne ved her i salen.

Connie Hedegaard (KF):

Først om aldersgrænserne. Det er rigtigt, at vi fra årene med de stadig stigende ungdomsarbejdsløshedstal fortsat slæber rundt med en pukkel af unge ledige – unge, der nu er i midten eller slutningen af tyverne. Men vi deler arbejdsministerens opfattelse, nemlig at der i indsatsen imod ungdomsarbejdsløsheden ikke er brug for nye skarpe grænser. Derimod er der, som arbejdsministeren sagde det, brug for mere handlefrihed regionalt. Vi ser frem til den redegørelse i november, som ministeren nu bebudede, og som vi håber og forventer vil indeholde konkrete forslag til, hvordan vi får fjernet u hensigtsmæssige grænser, mindsket bureaukratiet, målrettet indsatsen og koordineret de mange forskellige tilbud, således at vi kan få en endnu bedre udnyttelse af ressourcerne på området både menneskeligt og økonomisk. Her forventer vi så at den uforholdsmæssigt store kvindearbejdsløshed får en fremtrædende placering.

Med denne begrundelse afviser vi denne del af det socialdemokratiske forslag, som vi mener bevæger sig i den stik modsatte retning af, hvad der er brug for på området.

Hvad angår forslaget om at forlænge den lovbestemte forpligtelse for kommunerne, kunne vi godt have lyst til at spørge forslagsstillerne, hvad der får Socialdemokratiet til at tro, at der er behov for et sådant forslag. Beskylder man i virkeligheden ikke hermed kommunerne og heriblandt de 101 socialdemokratiske ledede kommuner for i deres 1987-budgetter, som jo allerede er lagt, ikke at leve op til deres ansvar for indsatsen imod ungdomsarbejdsløsheden? Har man overhovedet belæg for, at kommunerne skulle have svækket deres bestræbelser for at bekæmpe et af vores allerstørste samfundsproblemer, når man sætter det i forhold til, hvor mange ledige der var? Ifølge arbejdsministeren er svaret nej, men hvis Socialdemokratiet mener noget andet, ville det da være interessant at vide, hvilke kommuner det er, man i givet fald mener ikke tager deres ansvar alvorligt. Prøv da f.eks. at spørge i kommunernes beskæftigelsessekretariater. Her er man ikke nervøs for ikke at have penge nok. Tvært-

[Connie Hedegaard]

imod er det en ubestridelig kendsgerning, at der mange steder er problemer med at skaffe unge nok til de forskellige beskæftigelsesprojekter. Et godt eksempel herpå, som jeg går ud fra at hr. Ole Vagn Christensen er bekendt med, er den socialdemokratisk ledede Tårnby Kommune, hvis beskæftigelsessekretariat har oplevet en særdeles markant nedgang i antallet af unge ledige, hvilket bl.a. har ført til, at man var nødt til at nedlægge det kommunale beskæftigelsesprojekt, da man til sidst sad tilbage med 5 lærere til 4 unge mennesker. Nu er der i alt 80 unge i kommunen, som beskæftigelsessekretariatet har tilbage at tage sig af. Af disse 80 er en stor del såkaldt nyledige, dvs. unge mennesker, som kun har været ledige i få dage eller få uger. En anden del af disse 80 hører til den såkaldte tunge gruppe, en gruppe, som ministeren i går i arbejdsmarkedsudvalget bebudede iværksat et særligt analysearbejde om og særlige initiativer for.

På grund af den positive udvikling for f.eks. denne kommunes unge leverer kommunen i år penge tilbage af de lovpligtige midler. Man kan simpelt hen ikke bruge pengene. Ikke desto mindre har man alligevel på 1987-budgettet frivilligt afsat mere, end hvad der i dag er det lovpligtige beløb, og skulle det uventede ske, at der blev brug for yderligere midler, forventer man ingen problemer med også at få dem bevilget, hvilket vel er naturligt, for så vidt som ungdomsarbejdsløsheden for kommunalpolitikere i al almindelighed har en særdeles høj prioritet. I hvert fald vurderer man i Tårnbys nabokommune, den ligeledes socialdemokratisk ledede Dragør Kommune, situationen med stort set samme ord. Jeg kan forstå, at i en kommune som Odense har man det samme billede. Nykøbing Falster, som også er en socialdemokratisk ledet kommune, blev nævnt før. Hvis man læser videre i Weekendavisens artikel, vil man se, at borgmesteren dér siger, at han simpelt hen ikke kan bruge flere penge, for der er ikke unge nok til hans forskellige projekter.

Så må man spørge hr. Ole Vagn Christensen, hvorfor det er så magtpåliggende for Socialdemokratiet at fremsætte et sådant paradeforslag. Vi så jo, sidst vi havde tallene fremme i arbejdsmarkedsudvalget, at en kommune med stor ungdomsarbejdsløshed som f.eks. København, trods sin store ledig-

hed returnerede penge til statskassen. Det fortæller da lidt om, at det ikke er det lovpligtige beløb, men derimod kommunernes evne og vilje til at iværksætte gode og målrettede projekter, der betyder noget. Interessant nok erkender forslagsstillerne selv, at der er problemer med udligningsordningen, hvorfor man foreslår et udvalgsarbejde iværksat.

I øvrigt kunne vi også godt tænke os at vide, om Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har bedt Socialdemokratiet om at fremsætte dette forslag. Det forekommer da besynderligt, at de skulle bede Folketinget om at gribe ind.

Det Konservative Folkeparti anser ungdomsarbejdsløsheden for at være et enormt problem, som, selv om ledigheden heldigvis har vist en markant faldende tendens, fortsat kræver en virkelig stor indsats, men vi mener, at der er mange gode kræfter i gang i kommunerne, og vi tror, at man her stadig er fyldt med ideer om, hvad der kan gøres. Ved at nedbryde diverse barrierer og decentralisere kompetencen tror vi at kommunerne ville opnå større handlefrihed til gavn for de unge, og derfor ser vi altså frem til ministerens bebudede redegørelse.

Til sidst vil jeg lige komme med nogle kommentarer til nogle besynderlige postulater, som man kan finde i forslaget. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvordan forslagsstillerne regnestykke vedrørende ungdomsarbejdsløsheden i dag sammenlignet med 1981 er fremkommet. Antallet af ledige og antallet af unge i beskæftigelsesprojekter er i dag det samme som antallet af unge ledige i 1981, hedder det. Undskyld, hr. Ole Vagn Christensen, men hvor mange unge var i 1981 beskæftiget i diverse projekter? Det har man da vist glemt at tage med i statistikken.

Så postulerer forslagsstillerne også, at tendensen til nedgang i antallet af ungdomsarbejdsløse er taget af. Ja, det er åbenbart svært at glæde sig over, at det nu er lykkedes at nedbringe ungdomsarbejdsløsheden, men vil hr. Ole Vagn Christensen ikke nok erkende, at ungdomsarbejdsløsheden fortsat er faldende, og at det er et ubestrideligt faktum?

Endelig ønsker forslagsstillerne at udvide aldersgrænsen, men samtidig indskrænker man den i den anden ende ved at hæve grænsen fra 16 til 18 år. Jeg går ud fra, at Socialdemokratiet erkender, at der faktisk er

[Connie Hedegaard]

16-18-årige unge, som er svære at få ind i uddannelsessystemet, hvorfor det er væsentligt, at der også bliver plads til dem i diverse særforanstaltninger. Den koordination, Socialdemokratiet lægger op til på hele området, foregår jo sådan set allerede i dag.

Alt i alt synes jeg altså ikke, man bliver imponeret over Socialdemokratiets forslag. Det Konservative Folkeparti afviser det, og jeg har i øvrigt lovet at gøre opmærksom på, at Kristeligt Folkeparti også gør det.

Tørnæs (V):

Der er grund til at være tilfreds med, at ungdomsledigheden er faldet kraftigt, og at den er faldet kraftigere i Danmark end i nogle af de andre lande, vi traditionelt sammenligner os med.

Der er ingen tvivl om, at årsagen først og fremmest skal søges i ekspansionen i erhvervslivet, men samtidig hermed også i, at de unge i stor udstrækning har valgt uddannelser, der har givet basis for varig beskæftigelse.

Der er en nøje sammenhæng i almindelighed mellem uddannelse, kvalifikationer og mulighed for beskæftigelse; det er forhold, som træder særlig tydeligt frem, når der er tale om unges beskæftigelsesmuligheder. Den mest effektive bekæmpelse af ungdomsledigheden er fortsat at sikre grundlag for varig beskæftigelse. Det ændrer ikke ved, at ungdomsarbejdsløsheden stadig udgør et problem.

Vi tror imidlertid ikke, at forslaget om at videreføre forpligtelsen for amter og kommuner i 1987 er den rigtige måde at søge det løst på. Man kan jo i øvrigt undre sig lidt over, at Socialdemokratiet har fremsat et sådant forslag, al den stund man jo har brugt megen tid på at beskyldte - uberettiget ganske vist - regeringen for at være formynderisk over for amter og kommuner - at man så selv kommer med et formynderisk forslag, oven i købet når det synes ganske unødvendigt og overflødigt.

Vi ønsker at sikre, at der i kommunerne er mulighed for den størst mulige fleksibilitet i bekæmpelsen af arbejdsløsheden og herunder især ungdomsarbejdsløsheden. Det er der flere grunde til. Som det allerede er påvist, optræder ungdomsarbejdsløsheden meget forskelligt fra amt til amt, fra kommune til

kommune; den varierer fra ca. et par procent helt op til 15-20 pct.

Finder Socialdemokratiet det virkelig rimeligt, hvis man pålægger f.eks. en kommune som Trehøje i Ringkøbing Amt, der allerede er nævnt, med en ungdomsledighed på 2 pct., og som stort set allerede har afskaffet ungdomsarbejdsløsheden, de forpligtelser, som vil blive en følge af forslaget?

Vi forventer, at amter og kommuner vil fortsætte indsatsen over for ungdomsarbejdsløsheden og forstærke den på de områder, hvor der er behov for det. Vi ser meget gerne, at den lokale indsats styrkes, og vi har faktisk også tillid til, at de enkelte kommuner og amter vil være i stand til selv at vurdere, hvilken beskæftigelsesmæssig og uddannelsesmæssig indsats der er behov for i den konkrete situation. Vi mener, at det i den sammenhæng er en god idé, at de mange forskellige særforanstaltninger tages op til vurdering, og vi er tilfredse med, at der fra arbejdsministerens side er bebudet en redegørelse til Folketinget, hvor særforanstaltningerne ses i sammenhæng med den øvrige arbejdsmarkedspolitik.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS)

Man bliver jo klog på mange ting af at sidde i Folketinget, man får også repeteret sin geografi. Nu fandt jeg ud af, at Trehøje Kommune ligger i Ringkøbing Amt. Er det den eneste kommune, man kan nævne? Arbejdsministeren har nævnt den to gange, og Venstres ordfører har nævnt den én gang. Så vil jeg spørge, om man ikke kunne forestille sig, at Trehøje Kommune i Ringkøbing Amt, der har en stort set ikke-eksisterende arbejdsløshed blandt unge - og det tror jeg så på, eftersom man har nævnt det så mange gange - så kunne målrette de penge til en indsats over for de arbejdsløse kvinder, som måske findes i den kommune.

Lilli Gyldenkilde (SF)

Der er ca. 50.000 registrerede unge arbejdsløse. Vi ved ikke præcis, hvor mange der findes uden for registreringen. Men det er nok ikke helt galt - hvis aldersgrænsen her rykkes - at tallet er ca. 80.000 unge arbejdsløse. Derfor er der god grund til, at vi får sat nogle ting i gang, selv om vi i SF aldrig har

[Lilli Gyldenkilde]

troet på, at man kan løse ungdomsarbejdsløshedsproblemet isoleret fra den samlede arbejdsløshed. Det kan man naturligvis ikke. Alle skal da vide, at vi glæder os, hver gang der kommer nogle i arbejde, og at vi glæder os over, at der er kommet flere i arbejde. Men der eksisterer stadig væk et stort problem med i hvert fald mellem 80.000 og 100.000 ungdomsarbejdsløse, fordi den sidste del, der er kommet til, er dem, der ikke er så unge mere, at de kan komme ind under den aldersgrænse, vi har sat til 25 år. De er blevet lidt ældre, og derfor tæller de så med som almindelige arbejdsløse, men reelt er de ungdomsarbejdsløse, for det har de grupper, vi taler om, næsten altid været.

Vi synes selvfølgelig, det er nogle helt andre ting, man også skulle tage fat i: en rimeligere uddannelsespolitik og flere EFG-pladser og praktikpladser. Vi synes i SF, at den borgerlige regering er blevet svigtet meget af erhvervslivet, som ikke har villet skabe de praktikpladser, som er en forudsætning for, at vi kan få uddannet de unge mennesker, så de ikke ender som ungdomsarbejdsløse.

Vi mener også, at vi skal have en anden fordeling af arbejdet, at vi skal have arbejdstiden sat ned, og at vi skal have indført betalt frihed til uddannelse, så vi kan få hjulpet disse grupper i gang igen.

Dette store problem løses som sagt ikke isoleret. Det undrer mig lidt, hvor visionerne er henne i forslaget, hvor ideen er om, at vi kunne lave nye jobkabelsforetagender, og at vi kunne fastholde og udbygge en ungdomsgarantiordning, måske ikke helt som vi har kendt den tidligere, men selve ideen og ideen om at ændre kommunalfuldmagten, så man kan sætte noget meningsfyldt i gang. Vi synes, det hører med, når man skal diskutere, hvad der skal gøres for at få sat noget fornuftigt arbejde i gang.

Når det er sagt, vil jeg godt være forholdsvis venlig alligevel over for forslaget. Vi synes, det er i orden, at man i kommunerne afsætter midler til beskæftigelsesforanstaltninger, og det har vi hele tiden syntes. Når jeg lyttede til hr. Tørnæs' tale om, at det ikke var nogen god idé, tænkte jeg på, at ordet solidaritet åbenbart slet ikke findes i Venstres ordbog mere. Det er da udmærket, hvis der er kommuner, som har klaret arbejdsløshedsproblemet for de unge. Man ville da ønske, at hver eneste kommune i landet ville sætte

sig som formål at få afskaffet ungdomsarbejdsløsheden og derfor satte midler af til det. Desværre ved vi, at sådan er det ikke. Derfor er der rimelighed i at skubbe lidt i den rigtige retning ved at sige, at der skal sættes penge af. Jeg forstår slet ikke argumentationen for at sige nej.

Vi er indstillet på at være med til også at forhøje bidraget, som det foreslås af Socialdemokratiet. Vi er også enige med Socialdemokratiet i, at vi skal forbedre de langtidsledige unges beskæftigelsesmuligheder ved at putte noget mere uddannelse ind i det. Vi vil godt have konkretiseret lidt mere – det kan vi måske få i arbejdsmarkedsudvalget – hvad det egentlig er, for det er lidt løst i fugerne, må jeg nok sige, sådan som det står, men vi vil være venlige over for forslaget.

Jeg vil godt diskutere, om det er rimeligt at sige, at kommunerne ikke selv må anvise unge i deres sociale system til beskæftigelsesarbejde uden om arbejdsmarkedsnævn, uden om AF-systemet, uden om Landsarbejdsnævnet. Den diskussion må vi tage. Jeg kan se fordelene ved, at de unge kommer ind under de systemer, men det har også noget at gøre med at blive anvist ikke til beskæftigelsesarbejde, men til ordinære job. Det er usandsynlig vigtigt, at de kommer ind i det system, at de kommer i A-kasse, fagforening og under AF-systemet på en anden måde end de socialt dårligt stillede, som har været udenfor meget længe.

Jeg vil også sige, at vi i SF har vores knuder med det bureaukrati, som det jo giver. Vi har lyst til at sige, at vi trænger mere til forenklinger på dette område end til det modsatte, men vi kan overbevises i udvalget, hvis det ikke ligefrem er det, der ligger i det, men noget andet. Mine egne helt, jeg havde nær sagt personlige erfaringer, men det er det nu ikke, men erfaringer fra nogle forslag, som har været sendt til høring hos Landsarbejdsnævnet, og hvor vi har fået ejendommelige meldinger tilbage, som går på, at man ikke har forstået en pind af det hele, gør mig bange for, at man ikke er, for at sige det mildt, særlig progressiv i de forsamlinger. Det vil jeg have lov til at sige, at sådan synes vi. Forhåbentlig læser de, hvad der bliver sagt her, og så kunne det jo være, det hjælp, så den del af forslaget vil vi altså godt se på.

Jeg vil også sige til hr. Ole Vagn Christensen, at hvis det drejer sig om at få unge i

[Lilli Gyldenkilde]

denne gruppe, som er ude i en social deroute, over i et system, der er egnet til at få dem sat i gang igen, så er vi med. Men jeg er ikke sikker på, at vi uden videre går med til at sige, at kommunerne ikke skal have en mulighed for at placere de svært placerbare, som vi ved også findes i dette system, uden at de går igennem arbejdsmarkedsnævn, og uden at de går igennem et undersøgelsesarbejde – som nogle gange kan tage lang tid – i Landsarbejdsnævnet. Vi er altså forholdsvis positive over for forslagene, og jeg er sikker på, at vi kan tale os til rette om det, så jeg glæder mig til udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Jeg tror, fru Lilli Gyldenkilde har ret, hvis hun mener, at der er en forskellig fortolkning af ordet solidaritet i SF og i Venstre. Det tror jeg meget hurtigt vi kan blive enige om. Men jeg må forstå fru Lilli Gyldenkildes indlæg således, at hun mener, det er ikke blot rimeligt, men også rigtigt at straffe de kommuner, som i praksis har afskaffet ungdomsarbejdsløsheden. De skal nu pålægges en ekstra straf for det ved, at der skal afsættes yderligere midler til at bekæmpe den ungdomsarbejdsløshed, som de én gang har afskaffet.

Jeg vil gerne sige til fru Elisabeth Bruun Olesen, at hvis det er for langt for hende at komme helt til Vestjylland for at se på lave tal, behøver hun såmænd ikke det. Man kan blot tage til Søllerød.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Må jeg have lov til at sige i anledning af bemærkningerne fra hr. Tørnæs, at det er lidt fantastisk, at det parti, som hedder Venstre, og som snakker mest om lokale sammenhænge og nærdemokrati, har lagt de største straffe på kommunerne. Og så skal jeg høre på, at det er os, der vil straffe kommunerne! Mig bekendt er det i hvert fald indenrigsministeren fra Venstre, der er gået forrest med at lægge strafrenter, og hvad ved jeg, på kommunerne, hvis de ikke nøjagtigt overholder de regler, som er blevet lavet herinde. Så kom nu ikke og tal til mig om straf! Dette handler ikke om straf, men om at hjælpe de unge mennesker, og her kan man godt skabe

lidt solidaritet på tværs af kommunegrænserne.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Kun lige for at bekræfte fru Lilli Gyldenkilde i hendes tro på, at Venstre tror på de lokale samfund, og vi tror også på, at de kan løse dette problem.

Estrup (RV):

Man kan godt i glæde over, at problemet er blevet mindre, glemme, at der fortsat er et problem. Det er lidt det, der efter min mening har været ved at ske både ved det, regeringspartierne ordførere har sagt, og det, arbejdsministeren har sagt. Jeg synes, vi alle sammen skal glæde os over, at ungdomsarbejdsløsheden har været for nedadgående de sidste år, og at vi tilsyneladende er ved at få bugt med den svøbe, som den virkelig var i nogle år fra slutningen af 1970erne og indtil kulminationen i 1983 med næsten 80.000 ungdomsarbejdsløse. Nu er vi altså nået ned på et tal under 50.000 og dermed også tilbage på et niveau, som ligger omkring det, vi havde i 1979–80. Det er en yderst positiv udvikling, men samtidig stadig væk et stort problem. Det er for meget at have 50.000 ungdomsarbejdsløse, og derfor noget, vi fortsat må bestræbe os på at få bugt med.

Men siden er der sket det, at vi har fået andre typiske risikogrupper. Vi har fået en generation af unge, som så at sige blev glemt med hensyn til elevpladser og uddannelsespladser i midten af 1970erne, og som nu er i slutningen af 20erne. De 25–29-årige har vel et endnu større problem end de unge, der er under 25. Dertil har vi specielt tydeligere og tydeligere fået kvindesarbejdsløsheden som et problem, og nu er altså mere end 60 pct. af ledigheden koncentreret på kvinder.

Det er for mig en understregning af, at den beskæftigelsesindsats, som vi har haft hidtil, nu bør revurderes. Vi bør finde nye veje, sådan at vi sikrer, at de egentlige risikogrupper også får de midler, vi sætter af.

Men altså: ungdomsarbejdsløsheden er efter min mening fortsat et meget væsentligt problem, og det bringer mig så over til nogle kommentarer til forslaget, som Socialdemokratiet har fremsat vedrørende forlængelse af pligtbeløbet på 130 kr. pr. indbygger i kom-

[Estrup]

munerne. Jeg vil godt indlede med at sige, at den videreførelse af dette pligtbeløb, som vi fik i 1986, var en aftale mellem regeringen og Det Radikale Venstre. Der er altså en uenighed i bemærkningerne til forslaget, for det var ikke et oppositionsforslag, der her kom igennem.

Det afgørende er, at vi på nuværende tidspunkt finder at måtte sige, at pligtbeløbet bør fortsætte også i 1987. Det mener vi af to grunde: for det første fordi ungdomsarbejdsløsheden stadig har en så betydelig størrelse, og for det andet fordi vi i modsætning til arbejdsministeren finder, at kommunerne ikke ser ud til fuldstændigt at kunne leve op til de forventninger, som vi vel alle har haft til dem. Det er rigtigt, at kommunerne har afsat gennemsnitligt mere end det beløb, de skulle, men det, som i denne forbindelse er afgørende, er spredningen, og spredningen er ikke af en sådan karakter, at de kommuner, der har lav ungdomsarbejdsløshed, også er dem, der har afsat lave beløb. Der er adskillige kommuner med høj ungdomsarbejdsløshed, som har afsat for lavt og lavere end 130 kr. pr. indbygger. Det synes vi ikke er acceptabelt, og derfor mener vi, at vi fortsat i 1987 må arbejde med dette pligtbeløb.

I den forstand er vi også enige med Socialdemokratiet i, at man skal udvide med målgruppen 25-29-årige ud fra den betragtning, at dette er en særlig risikogruppe.

Vi er derimod af den opfattelse, at vi skal sikre, at denne pligtbæring ikke bliver lagt for had og ikke bliver fremstillet som noget urimeligt, en straf, som jeg tror hr. Tørnæs sagde. For sagen er, at der kan være kommuner, der er kommet ned på et niveau, hvor ungdomsarbejdsløsheden ikke længere kan kaldes et egentligt problem. I de kommuner er det vores opfattelse at vi bør finde andre veje til at bruge de penge, som altså ikke kan bruges til de ungdomsarbejdsløse. Jeg tror ikke, det bliver svært; jeg kender ikke den kommune, hvor kvindearbejdsløsheden ikke spiller en betydelig rolle, og det synes jeg vi skal interessere os for.

Vi kan derimod ikke bakke Socialdemokratiets forslag op, når det gælder om at forhøje pligtbeløbet. Vi er nu kommet så langt ind i 1986, at kommunernes budgetter er fastlagte. Det vil efter min mening være ganske urimeligt på nuværende tidspunkt at forhøje beløbet. Kommunerne kunne med god

grund sige, at når staten pålægger os sådan en forhøjelse, må vi have compensation. Jeg synes, man må acceptere, at sådan som sagen er nu, er det de 130 kr., der fortsætter i 1987. Det må så betyde, at vi skal til at overveje, hvad vi skal gøre i fremtiden på dette område.

Men vi hilser da det socialdemokratiske beslutningsforslag velkommen. Vi synes, det er udmærket, at der her ligger nogle tanker om den kommende indsats også over for ungdomsarbejdsløsheden. Det er nok vores opfattelse, at dette beslutningsforslag er for snævert og har for kort en horisont. Vi synes, at 2 år til arbejdsløshedsbekæmpelse er meget lidt, og at det er for snævert, fordi det kun drejer sig om de ungdomsarbejdsløse.

På dette punkt er jeg langt mere enig i nogle af de tanker, som arbejdsministeren kom med. Jeg synes, der var meget rigtigt i det, arbejdsministeren sagde om også nu at få taget særligt hensyn til særforanstaltninger og andre ting og prøve på at inddrage det i en større, samlet indsats, hvor vi prøver på at koordinere bestræbelserne. Derfor tror jeg, det ville være forkert nu at beslutte, at pligtbæring skal fortsætte i 1988 og 1989. Vi må kigge på udviklingen i ledigheden og på, hvilke planer og ideer der kan lægges op for en samlet indsats over for det, jeg har kaldt risikogrupperne. Og jeg synes, at den indsats skal strækkes ud over en 2-årig periode; det skal gerne være en længere horisont, vi får ind i billedet.

Det socialdemokratiske forslag har en række fornuftige ord, som jeg ikke kan bedømme hvor meget der ligger i. Vi kan være helt enige i, at man skal prøve på at lægge mere vægt på uddannelsesforanstaltningerne, hvis det er en integreret del af et beskæftigelsesprojekt. Vi kan også være enige i den koordinerede indsats, i det opsøgende arbejde, i målretningen mod de langtidsløse, for nu blot at nævne nogle af tingene.

Men det, jeg synes vi har behov for, er en større, samlet planlægning og en vurdering af de initiativer, der i øjeblikket er i gang, og af, hvordan vi bedst fjerner barrierer i dem, og af, hvordan vi sikrer, at dette sker. Samtidig skal vi understrege, at det er det kommunale og det lokalt baserede initiativ, der er det afgørende.

Derfor vil jeg slutte med at opfordre til et samarbejde i den kommende tid i udvalget

[Estrup]

om at stille en sådan planlægning på benene, sådan at vi kan brede beskæftigelsesindsatsen ud til ikke blot at gælde de ungdomsarbejdsløse, men også andre grupper, herunder ikke mindst kvinderne, og deres situation på arbejdsmarkedet.

Arne Melchior (CD):

Da mit partis ordfører til disse to forslag med meget kort varsel er blevet kaldt til andet vigtigt møde, har jeg lovet at læse min partifælles tale op.

Som vi alle ved, er ungdomsarbejdsløsheden glædeligvis faldende, men derfor er der stadig mange unge, som ikke er kommet i arbejde, og dem har vi naturligvis en forpligtelse over for.

CD har stor tillid til, at kommunerne fortsat vil stille de fornødne midler til rådighed for beskæftigelsesmuligheder for de unge til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden, naturligvis afpasset efter lokale forhold.

Vi understøtter ministerens påpegning af, at der findes andre grupper, især kvinderne, for hvem man ligeledes bør overveje ekstraordinære beskæftigelsesmuligheder. Jeg er også bekendt med, at socialministeren i samarbejde med andre, herunder naturligvis især arbejdsministeren, arbejder på nye tilbud til kontanthjælpsmodtagere, den gruppe, man kan kalde de gamle ungdomsarbejdsløse.

CD finder ministerens tilsagn om regeringens initiativ på dette område helt igennem tilfredsstillende og må derfor afvise Socialdemokratiets forslag.

Dohrmann (FP):

Ikke så meget på grund af den hjemlige politik, der er ført – den har ofte trukket i negativ retning – men mere på grund af ting, der er kommet udefra, faldende rente, lavere oliepriser osv., er der heldigvis sket det glædelige, at antallet af unge arbejdsløse ikke er nær så højt, som det var for nogle år siden.

Vi er i den situation, at man i visse områder af landet, for eksempel hele det midtjyske område, den sydlige del af Jylland og vel også store dele af Fyn, skriger på arbejdskraft i dag; men man kan ikke få den.

Vi har også set, at det her i Københavnsområdet f.eks. er umuligt at få taxachauffører. Spalterne er alenlange med annoncer, hvor man søger efter folk. Vi hører også ofte

om folk, der kommer rejsende her til hovedstaden for at søge et job og faktisk får det eller mange gange får det, inden der er gået en halv dag. Det er da vældig positivt. Derfor vil jeg godt sige uden at sige det generelt, at mulighederne for de unge mennesker for at få et job i dag egentlig er temmelig store – bortset fra nogle enkelte afgrænsede områder, hvor der desværre ikke er så meget gang i det.

Hvis vi tænker nogle år tilbage, var det jo først og fremmest unge mennesker, som ikke kunne finde job. Hvad gjorde de? De pakke deres kuffert, og så søgte de hen, hvor der var noget arbejde. Det er desværre blevet noget skrækkeligt noget, at man ligefrem skulle rejse til andre steder i landet for at få et job, men egentlig var der noget sundt i det, og det burde selvfølgelig også være naturligt, at man gjorde det.

Der bliver talt så meget om, at de unge mennesker ikke har noget job. Det er da også skrækkeligt, når unge mennesker starter deres tilværelse med at gå arbejdsløse. Men jeg vil godt vove den påstand, at det er mindst lige så slemt for et ungt ægtepar, der måske har et par børn, hvis de lige pludselig befinder sig i den situation, at de intet job har.

Derfor tror vi ikke på alle disse støtteordninger. Vi mener også at have konstateret, at de slet ikke virker efter hensigten. Det, man skal tilstræbe, er selvfølgelig at skabe vilkår for erhvervslivet, der er så gode, at der investeres og sættes ting i gang, i stedet for først at opkræve skatter og ødelægge erhvervslivets konkurrencevilkår og så bagefter bruge pengene til den slags ting her. Det bider sig selv i halen, og vi tror ikke på det, og som følge deraf kan vi ikke støtte nogen af de to forslag, der her er til behandling.

I øvrigt vil jeg sige, at arbejdsministeren forekommer ualmindelig venlig, hver eneste gang der kommer forslag fra den ene eller den anden side om at give støtte til det ene og det andet. Det tyder faktisk på, at ministeren ikke selv tror ret meget på den lidt mere pralende måde, regeringen fører sig frem på. Denne regering bruger megen tid på at fremhæve sig selv. I praksis er det derimod meget, meget svært at se forskel på det, som f.eks. hr. Anker Jørgensen og hans socialdemokrater står for, og det, der sker her i folketingssalen. Julepakke, påskepakke og nu

[Dohrmann]

senest denne kartoffelmospakke trækker i negativ retning og bevirker, at nogle af de unge mennesker, som vi taler om kunne have fået et job, nu måske må vente et halvt eller et helt eller to år, inden de får det. Derfor vil jeg sige til arbejdsministeren, at man i stedet for at spekulere på afgiftsforhøjelser og på at gøre det dyrere for vores erhvervsliv skulle kigge på den finanslov, der foreligger. Man skulle se at få nogle af de offentlige udgifter skåret ned og få skabt nogle flere arbejdspladser i stedet for at dele de sædvanlige tilskud ud.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg vil starte med at sige til hr. Dohrmann, at unge arbejdsløse godt kan være et par eller en del af et par. De 50.100 arbejdsløse, der stadig var i august, når man ser den sæsonkorrigerede statistik, er nok ikke grebet af en umådelig dovenskab alle sammen, der gør, at de ikke arbejder; det er nok, fordi der ikke er arbejde at få. Men jeg vil give hr. Dohrmann ret i en anden ting: jeg synes, det er rigtigt, at arbejdsministeren er en mand af mange og pæne ord, og at fremtiden for de arbejdsløse, hvis ministerens ord ellers står til troende, nærmest er gylden. Nu har man hver sin stil, når man fremlægger tingene, men jeg synes, man skal se på de ting, der ligger bagved. Der er et gammelt ordsprog, der siger, at én fugl i hånden er bedre end ti på taget. Jeg vil ikke påstå, at det er sandt i enhver sammenhæng. Visioner og fugle på taget kan være gode nok, men når det drejer sig om en borgerlig regering, er jeg ikke i tvivl om, at det gælder om at få tingene så håndfaste som muligt. Selv om jeg mener som arbejdsministeren, at en analyse af, hvilke kategorier der er arbejdsløse, og hvorfor de er arbejdsløse, er nødvendig, så mener jeg også, at det er nødvendigt at handle og at handle her og nu.

I Weekendavisen fra den 10. oktober 1986 spørger ministeren eftertænksomt: hvem siger, at der overhovedet findes unge under 25 år uden arbejde i 1987? Jeg vil give ministeren ret i én ting. Der har været et glædeligt fald i ungdomsarbejdsløsheden, i den registrerede i alle tilfælde. Det er også godt med en god portion optimisme, men derfra og så til jubeloptimisme er der et langt spring. Ifølge arbejdsløshedsstatistikken fra august var

der altså 50.100 unge arbejdsløse. Det er 9,1 pct., og det er da trods alt en pæn sjat – for at sige det på den måde. At arbejdsløsheden er faldet, kunne jeg ikke drømme om at benægte, men i august 1985 var den sæsonkorrigerede arbejdsløshed 59.600, så med den fart er ungdomsarbejdsløsheden altså ikke væk i 1987. Vi mener, at det er nødvendigt at handle her og nu, og vi ser Socialdemokratiets forslag i den sammenhæng.

En genindførelse af lovforslaget til kommuner og amtskommuner til at afsætte midler til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden i perioden 1988–1990 kan vi støtte. Vi støtter også, at indsatsen udvides til målgruppen mellem 25 og 29, da det jo især er denne aldersgruppe, der i dag har den tungeste arbejdsløshed, og det er dem, der aldrig har haft en chance, og det skal de have.

Det er rystende at måtte konstatere, at 54 af landets 110 kommuner har sat deres udgifter til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden ned, og hvis man korrigerer for, at ungdomsarbejdsløsheden er faldet, er udgifterne stadig væk sat ned. Jeg tager ikke disse tal frem for at udstille kommunerne, da jeg faktisk har stor forståelse for deres meget alvorlige situation med at få deres budgetter til at hænge bare nogenlunde sammen, når man tænker på statens politik over for kommunerne, men alligevel er det rimeligt, vigtigt og nødvendigt, at der stadig væk er en lovfæstet pligt til at bekæmpe den.

Vi er også enige i, at undervisningselementet skal styrkes, for vi erkender, at mange unge med alt for god grund betragter beskæftigelsesprojekterne som den rene og skære opbevaring. Derfor skal der kvalitetsforbedringer til. Vi vil gerne være med til at finde ud af, hvordan de kvalitetsforbedringer skal være. På den anden side synes vi, at ministeren har ret i nogle ting. Den kvalitetsforbedring er vel også noget, man decentralt kan finde ud af hvordan skal ske, sådan at den decentralisering – forhåbentlig uden nedskæringer – der ligger i ministerens tanker, bliver gjort til virkelighed. Det er ude i lokalområderne, man konkret betragter, hvordan beskæftigelsesprojekterne skal forbedres, og hvordan man styrker undervisningselementet. Det synes jeg ikke, i alle tilfælde for nærværende – så må hr. Ole Vagn Christensen belære mig om noget andet – at der er nogen grund til at vi herindefra skal

[Elisabeth Bruun Olesen]

belære kommunerne om. Det må være op til de lokale initiativer.

Så er der flere, der har sagt, at der er mange arbejdsløse ud over denne her gruppe, og det er da 100 pct. rigtigt; der er et meget stort kvindearbejdsløshedsproblem, og der er også mange kvinder over den alder, der er arbejdsløse, og det skal der selvfølgelig også gøres noget ved, men at nogle andre har problemer, skal jo ikke afholde os fra at hjælpe den gruppe, der bliver snakket om her, nemlig gruppen op til de 30 år.

Så vil jeg igen pointere, at problemet ikke er de kommuner, der gør, hvad de skal, og afsætter de penge, de skal. Problemet er, at der er mange kommuner, der ikke gør det, og at der er mange kommuner, der har skåret ned, og det er den diskussion, man skal tage: hvad gør man ved det?

Jeg mener heller ikke, at rammerne skal være så snævre, at man får et system, der opleves som en straf, sådan at en kommune, der ikke har nogen ungdomsarbejdsløshed, skal bruge penge på at bekæmpe et ikke-eksisterende problem. Selvfølgelig skal man ikke det. Der må man kunne sige, at de penge skal målrettes til en anden gruppe arbejdsløse i den kommune, f.eks. kvinderne.

Så vil jeg til sidst give fru Lilli Gyldenkilde ret i snakken om nødvendigheden af at svække det bureaukrati, der er mange steder. Og jeg vil give fru Lilli Gyldenkilde ret i, at der i mange af de her organer er, ja for at sige det ligeud: en omgang forbenede mænd, der ved Gud ikke har forstand på ret meget andet end det, de altid har beskæftiget sig med, og ikke følger med udviklingen. Men jeg vil ikke være med til det, hvis det betyder, at man svækker arbejdernes side under en borgerlig regering. Så vil jeg hellere have lidt bureaukrati. Men hele diskussionen er rigtig nok.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil gerne starte med at takke det flertal, som vil være med til at støtte lovforslaget og dermed indsatsen imod ungdomsarbejdsløsheden.

Jeg er glad for som socialdemokrat at kunne konstatere, at der fortsat er et flertal, der har den holdning, at når det drejer sig om bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløsheden, er det en fælles indsats, der skal ydes fra såvel

dette hus som kommunerne og amtskommunerne.

Jeg er også godt klar over, at der har været ført ting frem i debatten her, der har gjort, at det kunne se ud, som om man ville forplumre tingene. Vi har gjort det, vi har fundet mest rigtigt, nemlig at få konstateret, om der var et flertal for denne lov, og derudover mener vi, at ungdomsarbejdsløshedstallene har været bragt kunstigt ned ved, at de unge over 25 år ikke blev registreret mere. Vi har altså også fået konstateret, at det er en holdning, som der er enighed om: at disse unge fortsat er unge, selv om de er over 25 år.

Når vi taler om det økonomiske, bliver det ikke dér, konflikten kommer til at stå: hvor meget kommunerne og amtskommunerne skal afsætte. Jeg har forstået af det, der er blevet sagt, at det kan blive svært at få dette tal gjort klart, således at vi kan få den forholdelse, som vi finder er rimelig.

Når det drejer sig om det beslutningsforslag, vi har fremsat, har vi prøvet at sige, at den udvikling, man har haft, har været god, har løst nogle problemer for os. Det skal også være et svar til fru Connie Hedegaard fra de konservative: i det bilag, vi har fået i arbejdsmarkedsudvalget, og som er dateret den 1. september 1986, har man gjort tallene for 1981 op til en registreret ledighed på 69.700 personer og en udvidet ledighed, når vi medregner beskæftigelsesforanstaltninger, på 84.600. I 1985 er tallet for den udvidede ledighed 84.100. Der er altså ikke megen forskel i de to tal, og det er vores begrundelse for at sige det, vi har sagt i den forbindelse.

Det, ministeren kom ind på, at man skulle se på langt, langt flere ting, se på meget, meget mere, det kunne jo lyde meget tiltalende, hvis det var det, der blev sagt, men jeg forstod det på den måde, at man skulle lade være med at røre ved dette forslag, og så var det det, der så stod foran os i den kommende tid, som vi kunne diskutere og debattere og eventuelt vente på en redegørelse for, og så var det det, der ville være signalerne omkring ungdomsarbejdsløsheden.

Dér har vi en anden holdning, dér har vi den holdning, at der skal tages fat på disse problemer, og at det skal gøres her og nu, og derfor er vores forslag udformet på den måde, som det er. Det er nogle løsninger, man kan gå i gang med.

[Ole Vagn Christensen]

Så må jeg sige om spørgsmålet om udligningsordning, som også har været noget kritiseret, at jeg forstår godt, at der kan være de tankegange, men lad os nu dykke ned i det og så se på, hvordan det reelt ser ud. Jeg kan ikke stå her og diskutere Trehøje Kommune, som jeg ikke har nogen papirer på, men som nogle af mine kolleger har nogle papirer på, men jeg kan diskutere Nykøbing Falster, hvor der var 280 ledige året før, og hvor der var afsat et ordentligt beløb, og hvor vi nu er i den situation, at der kun er 202 ledige unge mennesker. Men 202 ledige unge mennesker er for mig et meget, meget stort tal, også når vi ser på den måde, man her har målt det på.

Når vi så går videre og kigger på de 25-30-årige, er situationen en helt, helt anden, men lad os dykke ned i det, lad os kigge på det. Vi har været for snævre, sagde hr. Estrup fra de radikale. Det kan godt være, at en 2-årig cirkel er for lidt at kigge på, at der skal kigges videre, at der skal kigges bredere, men vi har altså fundet, at det er den periode, som arbejdsministeren har sagt om, at der nok ingen ledighed vil være, og det er for den periode, vi vil hjælpe ham til at nå sit mål, og derfor har vi registreret denne 2-årige periode.

Fru Connie Hedegaard var inde på spørgsmålet om, hvad der får os til at tro, at der fortsat er et behov. Jeg må sige, at tallet for maj måned i år var 51.300 ledige unge. Det tal, jeg har for juli, og som er korrigeret – og det er et tal, der er fra den 8. oktober, så det er senere end det tal, som statsministeren stod og læste op her, og det er mere rigtigt, fordi det yderligere er blevet korrigeret for nogle af de ting, som man er nødt til at korrigere de foreløbige tal med – viser, at der ved udgangen af juli måned var 51.200 unge ledige, så det er altså et fald på 100 på tre måneder eller godt og vel et kvartal.

Kigger vi så på de bemærkninger, der fulgte med det bilag, som jeg var inde på tidligere, så stod der her, at for at vi kan komme af med ungdomsarbejdsløsheden, skal vi have en forbedring på 25.000–30.000 årligt på beskæftigessiden, og når jeg så læser det, vi fik fra Det Økonomiske Råd, så står der heri, at på baggrund af den situation, som vi har befundet os i med kartoffelkur m.v., vil ledigheden blive forværret med ca. 20.000. Det er også vores begrundelse for,

at det ikke umiddelbart ser ud til, at man skulle kunne komme af med den.

Fru Connie Hedegaards argumentation vedrørende Tårnby Kommune var vel nok meget, meget ejendommelig. Den var så ejendommelig, at den sluttede med, at så har de i og for sig afsat det samme som det lovpligtige beløb, altså var der ingen problemer for dem, hvis jeg forstod bemærkningen rigtigt. Og så talte man om, at de jo havde løst problemet, og at det derfor var urimeligt, at de skulle afsætte noget. Men de har jo ikke vidst, at der forelå nogle lovforpligtelser, men alligevel følt, at det var rimeligt, at man afsatte disse penge, og jeg må sige, at jeg tror på, at der også her er grupper, som kan nyde godt af disse midler.

Lad mig så sige afslutningsvis til arbejdsministeren: jeg synes, det er enestående, at vi nu får det gentaget fra denne talerstol, at de 60 mill. kr., som vi talte om i går, skal hænges op på, at man har en vanskelig procedure for at få afklaret, om der er dækning for, at disse 60 mill. kr. kan overflyttes, en sag, der opstår i august måned, måske før, og hvor der har været landsarbejdsmarkedsnævnsmøde den 4. september. Den skulle så vente, til man kommer hen i oktober, og endelig skulle man være i den situation, at man først kan give svaret i november måned. Den slags ting finder jeg meget ejendommelige. Hvis Wilhjelm havde været til stede, er jeg helt sikker på, at man kunne have fundet en løsning.

Men jeg skal endnu en gang takke de partier, som kunne gå ind for vores forslag, og vi glæder os fortsat til arbejdet.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Af forskellige grunde er jeg altid lidt ked af det, hvis hr. Estrup og jeg ikke er enige. Jeg var derfor en lille smule overrasket over hr. Estrups startbemærkning, hvor han sagde, at det lød, som om arbejdsministeren og regeringspartiernes ordførere mente, at problemet var løst. Jeg har et manuskript, hvoraf det klart fremgår, at jeg sagde, at det var glædeligt – og det var lige præcis det, hr. Estrup også sagde – at det var gået godt, men at problemet stadig væk er stort, og at det vil vi stadig væk gøre noget ved. Og så vidt jeg hørte det, var det altså også lige præcis det, hr. Estrup sagde, så i den holdning er

[Arbejdsministeren]

vi enige, og det er derfor, jeg synes, at vi skal have rettet misforståelsen. Der er altså stadig væk et stort problem tilbage, som der skal gøres noget ved.

Og så konstaterer jeg jo med interesse, at hr. Estrup siger i den sammenhæng, at der er andre typiske risikogrupper, som vi også skal se på, lige præcis de to grupper, som jeg også nævnte, men som ikke bliver dækket af det socialdemokratiske forslag. Det er interessant, og derfor er det rigtigt, når fru Lilli Gyldenkilde siger, at dette her er lidt løst i fugerne, og når hr. Estrup siger, at der er behov for, at vi kan gå nye veje.

Jeg forstod det sådan, at når hr. Estrup overvejede at støtte en forlængelse i 1987 på uændret niveau, så var det ud fra en forventning om, at kommunerne ikke, i hvert fald nogle af dem, levede op til vores forventninger til dem. Jeg vil godt tillade mig at sige, at det tror jeg ikke der er nogen i dette Ting, ej heller arbejdsministeren, der med sikkerhed kan svare på på nuværende tidspunkt, for det, vi skal sammenholde, er de nye budgettal, som ingen af os har haft lejlighed til at studere i detaljer, og de nyeste tal for ungdomsarbejdsløsheden, som heller ingen har haft lejlighed til at studere i detaljer. Jeg er den, der har været nærmest til det, fordi jeg har haft lejlighed til at køre en særkørsel ud på Danmarks Statistik, og jeg vil meget gerne være med til at oplyse Folketinget og Folketingets arbejdsmarkedsudvalg om, hvordan tallene ser ud, og lad os så lave de sammenstillinger.

Og så vil jeg tillade mig at formode, at Det Radikale Venstre i denne sammenhæng som i så mange andre sammenhænge vil have respekt for kendsgerninger. Hvis de konstaterer, at kendsgerningerne er, at selv de kommuner, der har sat beløbet ned, stadig væk, efter at de har sat beløbet ned – og vi sammenholder det med antallet af unge arbejdsløse – vil have en indsats pr. ungdomsarbejdsløs, der svarer til mere end det, der vil komme ud af pligtbeløbet, så mener jeg egentlig, at der er et grundlag for, at vi baseret på kendsgerninger kan tage stilling til, om der er et behov for at videreføre indsatsen.

Jeg vil gå så vidt som til at sige, at hvis den undersøgelse illustrerer, at jeg har uret i mit synspunkt, at kommunerne gør det frivilligt i meget vid udstrækning, så vil jeg være

med til at genoverveje min og regeringens holdning i retning af, at så kunne det være, vi skulle gøre noget i 1987. Men så håber jeg, at resten af Folketinget er lige så åben og objektiv og siger, at hvis der kun er en eller to kommuner, som falder ud, når vi gennemgår det med det finmaskede net, skulle vi så ikke hellere ved en stille, diskret henvendelse til de kommuner sørge for, at de kom op på niveau, i stedet for at gennemføre en helt unødvendig lovgivning, der vil give nogle andre problemer med udligning – som socialdemokraterne jo også selv har peget på eksisterer – som giver nogle andre problemer med tilbagebetaling, og som ovehovedet ikke løser op for det, som alle ordførere har været inde på, nemlig at det er nogle helt andre grupper, vi skal til at se på, og at det er en decentral beslutningsproces, vi skal have.

Skulle vi ikke lige tage, inden vi konkluderer, at give arbejdet i Folketingets udvalg med at få kendsgerninger på bordet den mulighed, at når vi har kendsgerningerne, så overvejer vi alle sammen vores stilling én gang til? Det synes jeg kunne være nyttigt. For øvrigt lagde hr. Estrup op til en meget interessant diskussion om det fremtidige, en diskussion, som er helt på linje med den, regeringen her i sommer har ført med regeringspartierne, og hvor vi skal til at se på de andre ting, for det er jo rigtigt, at B 9 er for snævert og for kort. Vi skal have fjernet nogle barrierer, og vi skal have lagt beslutningerne ud decentralt, sådan at det kan gå hurtigt.

I forventning om, at Det Radikale Venstre vil se på kendsgerningerne, inden de tager endelig stilling, tror jeg altså ikke, at hr. Ole Vagn Christensen skal føle sig alt for sikker på sit flertal på nuværende tidspunkt. Og hvis flertallet skulle dukke op af andre grunde, så bliver det om et helt andet forslag, nemlig et, der åbner for mange flere foranstaltninger end dem, hr. Ole Vagn Christensen for øjeblikket drømmer om.

Så talte hr. Ole Vagn Christensen og fru Elisabeth Bruun Olesen meget om de ca. 50.000 unge arbejdsløse: dem må vi gøre noget for, og de sidder nu dér og har brug for vores hjælp. Jamen skal vi ikke lige kigge på, om det er 50.000? For de 50.000 er jo et gennemsnitstal, og gennemsnitstallet, hvis vi tager 2. kvartal 1986, var lige godt 51.000, men det var ikke 51.000 unge, det var 171.000 unge, der i vekslende perioder var

[Arbejdsministeren]

berørt af ledighed, og 47 pct. af de unge var ledige i mindre end en femtedel af et år. De bliver regnet ind som nogle gennemsnitsledige, men det er jo ikke dem, vi taler om, for de er på vej fra det ene job til det andet. De er ganske kortvarigt arbejdsløse, og de vil aldrig nogen sinde blive samlet op af disse projekter. Det er derfor, der ikke er tilstrækkelig mange, der søger ind på projekterne.

Hvis vi skal se på, hvem der er de rigtig udsatte af disse unge, så er det dem, der har været ledige igennem en lang periode, og hvis vi ser på, hvor mange der har haft en ledighedsgrad på mere end $\frac{1}{2}$ af et år – det er nu engang de opdelinger, vi har i statistiken – så er det kun 6 pct. af de berørte unge. Det vil altså sige, at vi taler om 10.000 unge, som har været ledige i mere end $\frac{1}{2}$ af året. Det er klart, at det er den gruppe, vi specielt skal hjælpe, og det er også klart, at det er den gruppe, hvor vores beskæftigelsesprojekter osv. specielt kan have deres fortrin, men det er måske tvivlsomt, om de andre, som er ledige i mindre end $\frac{1}{2}$ af året, vil gå ind i projekterne, selv om de er i Nykøbing Falster. Det er derfor, den socialdemokratiske borgmester siger til Weekendavisen, at selv om de i gennemsnit har godt 200 ledige, kan de alligevel ikke få nok unge ind i deres projekter. Det er gennemsnitstal, vi opererer med. De oplysninger bidrager vi selvfølgelig også meget gerne med under udvalgsarbejdet, sådan at vi kan se, hvem det reelt er, vi skal hjælpe, hvor mange det er på landsplan, og hvor meget vi kan underopdele det på kommunerne.

Så var fru Lilli Gyldenkilde inde på spørgsmålet om erhvervslivets assistance med praktikpladser, og det er i og for sig et meget relevant spørgsmål. Der har været mangel på praktikpladser, men den situation er også ved at ændre sig. Hvis vi f.eks. tager det storkøbenhavnske område, så oplyser kontroller i arbejdsformidlingen i København, Ole Bent Jacobsen, at han nu forventer, at der i 1988 vil være praktikpladser nok til alle dem, der søger dem i Københavnsområdet, og han begrundet det med, at fra 1. oktober 1985 til samme dato i år er det antal, der søger praktikpladser, faldet fra 2.348 til 1.163, altså en halvering i antallet af ansøgninger, hvad der i virkeligheden betyder, at erhvervslivet kommer til at mangle temmelig mange ansøgere i løbet af ganske kort tid. Det må

erhvervslivet bære, men det betyder altså, at vi nu godt kan prøve på at stimulere nogle flere unge til at komme ind i et egentligt uddannelsesforløb, hvor de får en praktikplads, og måske også prøve at prioritere vores indsats her højere end beskæftigelsesprojekterne. Det er i hvert fald noget, der giver anledning til fornyet overvejelse.

Fru Elisabeth Bruun Olesen skulle have lyttet til min korte bemærkning i forbindelse med henvisningen til Weekendavisen i første runde, for fru Elisabeth Bruun Olesens indlæg var i en vis udstrækning båret af, at min jubeloptimisme skulle være baseret på citatet fra Weekendavisen, og dér var med omhu valgt lige præcis det punkt, jeg selvfølgelig ikke kunne have nævnt. Det er da klart, at der ikke er nogen med respekt for sig selv – og det har jeg – der kan sige, at ungdomsarbejdsløsheden falder så voldsomt, og spørge: hvem siger, at der overhovedet findes unge under 25 år uden arbejde i 1987? Det er selvfølgelig noget sludder, der vil selvfølgelig være unge uden arbejde i 1987, og derfor har jeg selvfølgelig heller ikke sagt sådan til Weekendavisen, så det er lidt en skam at bruge det citat som udgangspunkt for talen. Men sådan kan vi jo alle sammen komme galt afsted en gang imellem.

Jeg tror, vi i fællesskab åbent og fordomsfrit skal analysere de faktiske kendsgerninger, og så skal vi tage stilling til, om der er anledning til at gøre noget som helst lovgivningsmæssigt vedrørende 1987, for hvis jeg har ret i min fornemmelse, at der måske højest kan findes én eller to kommuner, hvor indsatsen bliver større, hvis forslaget bliver gennemført, så er det altså en ret udpræget form for detaljstyring af indsatsen i kommunerne, hvis vi skal til at lovgive for alle landets kommuner, fordi én eller to ikke lever op til vores forventninger. Jeg håber, vi får en åben og fordomsfri og konstruktiv drøftelse i udvalget. Jeg tilsiger åbenhed på regeringens vegne, fordi vi er enige om – og det vil jeg gerne have er udgangsreplikken – at ungdomsarbejdsløsheden stadig væk er så alvorligt et problem, at den skal bekæmpes.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Nu var arbejdsministeren så venlig at repetere en passage i sit manuskript for mig,

[Estrup]

og derfor vil jeg gerne gøre gengæld. I mit manuskript står der: »I glæden over, at et problem er blevet mindre, kan man ikke glemme, at der fortsat er et problem.« Det var det, arbejdsministeren og regeringspartierne ordførere var tæt på. Jeg sagde ikke, at de gjorde det; jeg sagde, at de var tæt på. Det er ikke uvæsentligt, og jeg vil godt uddybe lidt, hvad der ligger i det.

Når man kommer til en anden konklusion end det, der ligger i ordet, og dermed mener jeg, at når man faktisk mener, at det ikke er nødvendigt at afsætte de pligtbeløb, som vi hidtil har lagt vægt på, men fortsat – og det påskønner jeg – mener, at ungdomsarbejdsløshedsproblemet er et stort problem, så skaber man let det indtryk hos tilhørerne, at man måske vurderer problemet som noget mindre tungtvejende, end det hidtil har været anset for. Det var det, der lå i min bemærkning, og jeg vil gerne sige: jeg påskønner arbejdsministerens sidste udtalelse. Jeg håber, at det kan føre til, at vi fremover kan få et godt samarbejde om den planlægning, der skal ligge til grund.

Men det fører én bemærkning yderligere med sig, for selvfølgelig er Det Radikale Venstre parat til at kigge på de tal, der ligger på bordet, men jeg synes, arbejdsministeren skal gøre det klart også for sig selv, at de tal, som kommunerne har sat af på deres budgetter, kan revideres endnu en gang, det ved vi alle sammen. Det kan ske ved den sidste revision i januar måned, alt efter hvordan budgetterne udvikler sig. Der er altså ikke nogen objektiv sandhed i disse tal, og derfor er vi nødt til nu at træffe en afgørelse på grundlag af det, der måtte foreligge for os, og jeg synes, at hvis arbejdsministeren havde haft bedre oplysninger end dem, vi andre kender, så havde det været væsentligt, at vi havde fået dem før denne debat, sådan at de i højere grad kunne have været grundlag for vores stillingtagen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Ministeren snakkede om, at de godt og vel 50.000 arbejdsløse unge, der er, er et gennemsnitstal, og det er da rigtigt nok. Det var også gennemsnitstal, arbejdsministeren brugte, da han sagde, hvor meget de enkelte kommuner havde afsat. Hvis man går konkret

ned i de enkelte tal i de enkelte kommuner, så ser virkeligheden anderledes ud. Ministeren sagde: skal vi til at lovgive, hvis det kun drejer sig om én eneste kommune? Det synes jeg ikke, bestemt ikke. Men jeg tror, det drejer sig om mere end én kommune. I forhold til de tal, jeg har, drejer det sig om meget, meget, meget mere end én kommune. Men lad os se på det.

Nu skal jeg spare ministeren for at få læst mit manuskript op en gang til. Jeg brugte faktisk kun 5 linjer, og jeg startede med at sige, at jeg håbede, at det var det sted, ministeren var fejlciteret. Nu har jeg tidligere i aviserne læst, at ministeren mener, at ungdomsarbejdsløsheden er faldet drastisk, men der er en tendens til at bagatellisere, at der, til trods for at den er faldet, faktisk er utrolig mange, der stadig væk er arbejdsløse. Når man snakker om 50.000, synes jeg, man skal tage med i betragtning, at der findes en meget stor restgruppe af ikke-registrerede unge arbejdsløse. I den bog om ungdomsarbejdsløsheden, vi fik sidste år, i forlængelse af Ungdomsåret, var der, så vidt jeg husker, 40.000 unge, som figurerede. De var altså simpelt hen faldet 100 pct. ud af systemet. Hvis man lagde dem til, så tallet noget anderledes ud end de 50.000, men det gjorde jeg faktisk ikke.

Connie Hedegaard (KF):

Det er først en bemærkning til hr. Estrup, som siger, at regeringspartierne er tæt på at glemme problemet. Det er ikke rigtigt, men sagen er bare, at vi er overbeviste om, at lokalpolitikkerne, de mennesker, der er valgt i det lokale område, sidst af alt vil glemme netop ungdomsarbejdsløshedsproblemet, som er et af de største problemer, man slås med i kommunerne, og derfor har vi altså tillid til, at de nok skal forstå at få afsat de midler, der nu måtte være nødvendige.

Til hr. Ole Vagn Christensen, som taler meget om Nykøbing Falsters situation og Weekendavisen, vil jeg sige: borgmesteren fra Socialdemokratiet er i selv samme Weekendavis refereret for at sige: »Jeg er overbevist om, at de 90 kr. pr. indbygger, vi har afsat, slår til. Selv om vi har mange unge ledige, har vi store problemer med at besætte pladserne på de projekter for unge, vi har kørende i øjeblikket.«

[Connie Hedegaard]

Jamen hvad hjælper Socialdemokratiets forslag på indsatsen imod ungdomsarbejdsløsheden i Nykøbing Falster? Det socialdemokratiske forslag vil ikke være i stand til at sikre, at indsatsen forstærkes i Nykøbing Falster, for de siger altså simpelt hen, at de ikke kan bruge pengene, eller at de ikke vil bruge pengene, det skal jeg ikke kunne udtale mig om, men det socialdemokratiske forslag vil bare ikke hjælpe på situationen i sig selv.

Det er derfor, det er så hult, når hr. Ole Vagn Christensen står og er glad for, at der nu er et flertal, der vil styrke indsatsen. Nej, det flertal styrker ikke i sig selv indsatsen ved at komme med dette forslag om kommunernes forpligtelse. At vedtage, at der skal bruges 650 mill. kr., når kommunerne frivilligt i deres budgetter er gået med til at bruge 876 mill. kr., kan man da ikke sige er ensbetydende med, at man nu vedtager at styrke indsatsen.

Må jeg lige sige om hr. Ole Vagn Christensens tal for arbejdsløsheden, at det ikke er rimeligt at sammeligne majtal og augusttal og så sige, at når ikke det er faldet nævneværdigt fra maj til august, så er der ikke noget nævneværdigt fald i ledigheden. Hr. Ole Vagn Christensen kan da ikke være uvidende om, at der er utrolig mange unge mennekser, der kommer ud på arbejdsmarkedet lige efter, at de har afsluttet deres uddannelse i juni-juli, og så står de i august og skal ind på arbejdsmarkedet. Derfor giver det mening at sammenligne fra år til år. I 1985 var arbejdsløsheden i august måned for den gruppe, vi taler om, 59.000, og i år var den nede på 50.000. Det er altså, uanset hvordan man vender og drejer det, næsten et fald på 20 pct.

Lige til allersidst Tårnbyeksemplet. Det var ejendommeligt, sagde hr. Ole Vagn Christensen, men han har ikke forstået, hvad det er, de gør i Tårnby. De kan ikke bruge de penge, der er lovfæstet. Ikke desto mindre afsætter de på deres budget – for at være sikre på at kunne yde den bedst mulige indsats og for at kunne tage op alle de ideer, der måtte komme i årets løb, og der måtte være behov for – mere, end der er brug for, selv om de i år f.eks. ikke har været i stand til bare at bruge det lovpligtige beløb.

Det fortæller noget om, at det ikke er, hvad vi fastsætter herinde, der afgør, hvilken

indsats der ydes ude omkring i kommunerne. Det finder de selv ud af. Det har de vist.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg glædede mig sådan til at høre arbejdsministeren her i anden omgang, for det må jo konstateres, at der er flertal for, at der bliver afsat midler for 1987.

I stedet for at bruge tiden til at komme med nye tiltag, til at få kigget bureaukratiet igennem, det, som arbejdsministeren har ridset op både i salen i dag og i samråd og tidligere i artikler, og hvad har vi, i stedet for at bruge tiden på at målrette tingene dérhen, at nu begynder vi med at fremlægge noget nyt, som kan blive det, vi kører videre med fra 1988, f.eks. når vi ikke skal bruge den her lov mere, så gør man det, at man bruger sin kostbare tid på at sætte sig ned og køre nye statistikker, som vi andre i øvrigt ikke kan få frem, så vi kan diskutere på samme grundlag.

Hvad kommer der så ud af det? Ja, der kommer det ud af det, at arbejdsministeren siger: ja, ja, lad os nu se, de radikale bliver jo nok klogere, for jeg kan egentlig ikke lide at være uenig med de radikale, og når jeg nu får kørt nogle nye tal ud og lagt på bordet, så render de radikale såmænd nok fra det tilsagn, de har givet i dag. Det er egentlig det, ministeren siger, og det synes jeg er lidt ærgerligt.

Det havde, synes jeg, været meget bedre, om man havde erkendt: sådan kommer det til at se ud for i hvert fald 1987; lad mig så tage den kamplads op, der hedder, at så er det også mig som arbejdsminister, der kommer med de nye ting, der skal ske i 1988. Det havde været klædeligt, og jeg tror egentlig, det havde givet større respekt.

Ole Vagn Christensen (S):

Det, der fik mig herop, var arbejdsministerens indlæg og de få bemærkninger, der kom fra fru Connie Hedegaard.

Fru Connie Hedegaard stillede et spørgsmål, der har været stillet nogle gange, nemlig: hvad hjælper det socialdemokratiske forslag de ting, der foregår i Nykøbing Falster? Jeg mener helt klart, at man kan læse ud af beslutningsforslaget, at de vil gøre noget, de vil være medvirkende til det socialdemokratiske forslag, så der kan komme mere kvalitet.

[Ole Vagn Christensen]

Så er vi inde på det spørgsmål, som en hel del har interesseret sig for, nemlig den kvalitetsforbedring, vi har lagt op til i vores slutningsforslag. Vi mener – vi kan lige så godt slå det fast her – at det, det drejer sig om i fremtiden, er, at de tabte unge, de glemte unge, som for en stor, stor dels vedkommende, for to tredjedele vedkommende, er kvinder, skal erhvervsforberedes, således at de er i stand til at gå ind på arbejdsmarkedet, hvor der ikke sker nyttilgang af unge i den udstrækning, man tidligere har kendt til. Derfor er man nødt til at kigge på disse restgrupper. Det ordner vi på denne måde.

Jeg vil godt sige om tallene for maj og august, at jeg synes, det er på sin rette plads, at næste gang fru Connie Hedegaard mødes med statsministeren, forklarer hun ham de ting, hun har prøvet på at forklare os andre. Vi andre har kun set det ud fra, hvordan tendensen har været, og så har vi læst de udtalelser, der er kommet fra Det Økonomiske Sekretariat, og så har vi læst de bilag, vi har fået fra arbejdsministeren, der har sagt noget om forudsætningerne for, at arbejdsløsheden fortsat vil falde. Derfor har vi stor tiltro til, at der er tale om en stigning og ikke et fald på dette område.

Arbejdsministeren jonglerer med tallene for, hvordan arbejdsløsheden ser ud. Det er jo meget, meget rimeligt, ikke, at man på den måde slynger om sig med tal og siger, at nu skal vi ind på, hvor stor ledighedsgraden er, og alle de andre ting, der her ligger?

Det, der er væsentligt, er, at der er en alt for stor gruppe af unge, som har været ledige alt for længe. Og når det drejer sig om de 25–29-årige, er der i hvert fald ikke tale om korttidsledige. Det er også erkendt fra andre sider. Det, man prøver på, er at bagatellisere det til, at det nok er 10.000, der er forsvundet ud af systemet, til trods for at vi har andre tal, som viser, det er 40.000.

Jeg kan ikke forstå, at arbejdsministeren prøver på at overtale de radikale. Vi, der har fulgt den radikale debat, vi, der har læst, hvad K. Helveg Petersen har skrevet om ungdommens situation i det her land, og hvor alvorligt han mener det står til, når det drejer sig om de unge, kan i hvert fald godt forstå, at de radikale hellere vil have én fugl i hånden end ti fugle på taget.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Kun to ting.

Mere kvalitet, siger hr. Ole Vagn Christensen. Men det er jo netop det, der er problemet med det socialdemokratiske forslag, som også fru Lilli Gyldenkilde påpegede. Der står ikke ét eneste ord om, hvordan man vil gøre kvaliteten af tilbuddene bedre. Det er arbejdsministeren, der i dag er kommet med bebudelse af initiativer, hvad kvalitet og målrettethed og alt det dér angår. Hr. Ole Vagn Christensen er ikke kommet med et eneste bud på det.

Med hensyn til ungdomsarbejdsløsheden er det den rene galimatias at påstå, at tallene nu er stigende. Enhver kan se, at de er faldende. Men da statsministeren under åbningsdebatten ikke med sin klare fremstilling kunne overbevise socialdemokraterne om, at arbejdsløsheden stadig væk er faldende, gør jeg mig heller ikke håb om det, men jeg synes mildest talt, det er beklageligt.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil godt sige til hr. Estrup og til fru Lilli Gyldenkilde, at forslaget blev fremsat i fredags. Det er klart, at i det øjeblik lovforslaget bliver fremsat, går vi i ministeriet i gang med at forsøge at skaffe så mange oplysninger som overhovedet muligt. Jeg har i hvert fald ikke lyst til at bebrejde mine embedsmænd, at de oplysninger, de kunne fremskaffe, først forelå i dag i håndskreven form og i øvrigt ikke er komplette endnu.

Det er grunden til, at jeg ikke kunne sige konkret, om det var én kommune eller flere. Det var grunden til, at jeg sagde, at hvis jeg bliver overrasket og det er mange kommuner, så vil jeg overveje at ændre stilling. Og så håbede jeg på, at andre, hvis de blev overraskede over, at det kun var én eller to kommuner, også ville overveje at ændre stilling.

Jeg føler ikke, at jeg render fra, hvad jeg har sagt ved første behandling, hvis jeg på grund af kendsgerninger skifter stilling. Derfor føler jeg heller ikke, at Det Radikale Venstre render fra sit tilsagn, hvis det på grund af kendsgerninger skifter stilling.

Men det materiale foreligger altså ikke på nuværende tidspunkt i en sådan form, at jeg har kunnet se konklusionen. Det, jeg har bebudet, er, at det vil jeg gerne forsøge at fremskaffe til udvalget så hurtigt som overhove-

[Arbejdsministeren]

det muligt. Men det har altså ikke været muligt at gøre det inden debatten, al den stund sagen er sat meget hurtigt på Folketingets dagsorden. Det tager jeg til efterretning, det retter jeg mig efter, men jeg synes ikke, vi skal bebrejde vores systemer, at det så bliver konsekvensen, at vi ikke kan få alle ting frem og præsentere dem for udvalget, inden vi har debatten. Det er jeg sikker på at fru Lilli Gyldenkilde er enig med mig i.

Jeg synes i øvrigt, det er relevant at belyse konsekvenserne af og mulighederne i et forslag. Jeg kan godt garantere for, at det ikke på nogen som helst måde vil forsinke forbedringen af den redegørelse, der kommer om en måneds tid til Folketinget og indeholder diskussionen om særforanstaltningerne i et mere langsigtet lys. Den vil komme akkurat lige hurtigt, uanset om vi belyser et forslag eller ej. Jeg synes, det er en del af Folketingets værdighed, at vi belyser de forslag, vi behandler, sådan at vi ved, hvad det er for et grundlag, vi stemmer på, når vi når frem til tredje behandling. Det vil jeg bidrage til, hvis man altså stiller nogle spørgsmål i udvalgene, der giver mig chance for at gøre det, og det håber jeg så på.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det skal være en meget kort bemærkning til fru Connie Hedegaard. Jeg synes, man skal høre efter, hvad der bliver sagt. Det er måske en mangel på kvalitet, når man ikke har tid til at gøre det.

Det, jeg har sagt, er, at ledigheden i maj var 51.300 og i juli 51.200. I denne tremånedersperiode har vi altså set et fald på 100. Det, vi har læst ud af de bilag, vi har fået, er, at for at ledigheden skal kunne falde, skal der være en fremgang i beskæftigelsen på 25.000-30.000 om året. Når vi læser, hvad Det Økonomiske Råd har skrevet, ser vi, at der vil ske det, at ledigheden vil gå op med 15.000-20.000 personer. Ergo vil det, hvis man skal konkludere efter den berømte Hansens regnebog, betyde, at ledigheden vil være for opadgående.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Nu var hr. Ole Vagn Christensen tidligere så vældig ked af, at jeg jonglerede med tallene. Jeg må sige, at i denne sammenhæng de-

ler jeg bedrøvelsen over hr. Ole Vagn Christensens måde at jonglere med tallene på.

Kendsgerningerne er indtil nu, at ungdomsarbejdsløsheden er faldet. Det er vores forventning, at ungdomsarbejdsløsheden ikke falder så meget i 1987, som vi havde håbet, men i hvert fald ikke stiger, og det til trods for, at den forventede stigning i ledigheden bliver mindre.

Der er også en forventet stigning i beskæftigelsen, også i de tal, hr. Ole Vagn Christensen har til rådighed, og det er vores vurdering, at de unge vil få en specielt stor andel af stigningen i beskæftigelsen. Det er det, vi ser lige for øjeblikket. Dertil kommer, at de unge, når de har optimismen i behold, i videre udstrækning vil søge uddannelse.

Derfor kan der meget vel komme nogle bevægelser, der betyder, at jeg kan have lige så meget ret i et postulat, der går ud på, at ungdomsarbejdsløsheden falder i 1987, som hr. Ole Vagn Christensen i, at den stiger i 1987. Usikkerheden er simpelt hen stor. Men uanset om den stiger en lille smule eller den falder en lille smule, er det i begge tilfælde utilstrækkeligt. Den burde nemlig falde dramatisk. Det er det, det drejer sig om, og det hjælper de foreliggende forslag ikke det fjerneste med.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Uanset om man stoler på de tal, der bliver lagt frem, eller ej, vil jeg nu alligevel have lov at sige, at det er en kendsgerning, at i Det Økonomiske Sekretariats oversigt, som handler om den danske økonomi i 1986-87, står der på side I. 9:

»Det aftagende væksttempo må endvidere antages at medføre, at den hidtidige kraftige beskæftigelsesopgang vil blive svækket. Reduktionen af ledigheden er ophørt i løbet af sommeren 1986, og det må imødeses, at ledigheden vil være uændret eller måske svagt stigende resten af året. Ledighedsgennemsnittet for 1986 skønnes at ville ligge godt 30.000 personer lavere end i 1985 og dermed udgøre omkring 220.000 personer, svarende til 7¼ pct. af arbejdsstyrken.«

Det siger sig selv, at når arbejdsløshedstallet stadig væk ligger omkring de 8 pct., så vil vi ikke have afskaffet arbejdsløsheden og slet ikke ungdomsarbejdsløsheden. Vi kan ikke -

[Lilli Gyldenkilde]

det tror jeg egentlig arbejdsministeren er enig med mig i – afskaffe ungdomsarbejdsløsheden isoleret. Det tror jeg ikke et øjeblik på at man kan. Så skulle Danmark da være det første land, hvor det var tilfældet.

Jeg ville ønske, at man kunne, og jeg vil håbe og bede til og ønske og arbejde for, at vi gør så meget som overhovedet muligt for det, for det er frygteligt for de unge mennesker, at de ikke kan komme i gang i en periode af deres liv, hvor de skal starte tilværelsen og bygge deres fremtid op. Jeg synes altså ikke, at man skal gå imod det, som bliver sendt ud af den kongelige danske regering, som arbejdsministeren jo dog også er en del af.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det gjorde jeg lige præcis heller ikke, for det, vi snakker om, er fremtiden, og når vi snakker om fremtiden, så er det et spørgsmål om, at vi i 1987 både ifølge DØS og det, jeg sagde i mit tidligere indlæg, forventer en stigning i beskæftigelsen af størrelsesordenen 15.000, en tilgang til arbejdsmarkedet af størrelsesordenen 30.000 og derfor en stigning i arbejdsløsheden af størrelsesordenen 15.000 – med den usikkerhed, der ligger i alle tallene. Derfor var det, der var mit udgangspunkt, fuldkommen identisk med det, fru Lilli Gyldenkilde citerede fra DØS' rapport.

Det, der er spørgsmålet, er, om vi i den situation kan have en anden udviklingstendens for de unge. Min forventning er, at det kan vi godt, fordi de unge er mere mobile, fordi de unge er mere villige til at flytte end de ældre, fordi de unge, hvis de i øvrigt er optimistiske, i højere grad søger uddannelse, fordi de unge, hvis der er flere praktikpladser til rådighed, end der plejer at være, og der er færre unge, der søger dem, har chancen for at få dem, hvor de måske ikke turde søge før, fordi de ikke troede på, at de fik dem.

Der er så megen usikkerhed og så mange muligheder, at selv om det samlede arbejdsløshedsperspektiv for 1987 efter DØS' rapport ikke ser så behageligt ud, kan der stadig væk godt være lys forude for de unge, ikke så meget lys, som vi gerne ville, men bare en lille bitte smule lys, og det var det, jeg prøvede at sige.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Og det skal så blive min sidste korte bemærkning.

Det er i orden, at arbejdsministeren tilsyneladende er mere enig med mig, end han er med fru Connie Hedegaard, som i den sidste halve time er gået imod det, der står i rapporten.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Jamen det er jo fuldstændig vanvittigt at påstå det. Det, jeg gik i gang med over for hr. Ole Vagn Christensen, var at anfægte, at ungdomsarbejdsløsheden er stigende nu: fra maj til august var der ikke sket nogen reduktion, og det var allerede elendigt! Jeg er overhovedet ikke gået ind i, hvordan det bliver i fremtiden. Jeg har bare sagt, at tendensen er, at den er for nedadgående, og det er det, der i forslaget bestrides af forslagsstillerne.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Så havde jeg altså ret i, at fru Connie Hedegaard ikke hørte efter. Det, jeg talte om, var, hvordan det kom til at se ud i fremtiden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketings beslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketings beslutning om opfordring til at opretholde akistykke nr. 1 af 7.

oktober 1986 til finansudvalget vedrørende stiftelse af og kapitalindskud i et statsligt aktieselskab til etablering og eje af en fast Storebæltsforbindelse.

Af Ikast (KF), J. K. Hansen (S), Jens Peter Jensen (V), Arne Melchior (CD) og Steffensen (KRF).

(Fremsat 14/10 86).

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg skal lade denne sag udgå af dagsordenen.

Der var herefter ikke mere på dagsordenen.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget om offentlige arbejder (16/10 86):

Udtræder: Baadsgaard (S)

Nyt medl.: Ole Vagn Christensen (S).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 17. oktober 1986, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.32
